

Sens (Francja), 2 lipca 1983

Dnia 2 lipca 1983 r. w niewielkim, ale starym i pięknym mieście Sens (100 km od Paryża w kierunku Fontainebleau) odbyło się kolokwium norwidowskie. Zostało ono zorganizowane w ramach dorocznego – tym razem czwartego – festiwalu poezji (IV Festival de Poésie de Sens), odbywającego się w tym mieście. Inicjatorami kolokwium były władze lokalne oraz paryski kwartalnik poetycki „Obsidiane”, który swój kolejny, 22 numer („Printemps 1983”) w całości poświęcił Norwidowi, publikując przekłady wierszy z przygotowywanego przez wydawnictwo L'Age d'Homme w Lozannie pod redakcją Krzysztofa Jeżewskiego pięciotomowego *Wyboru pism* Cypriana Norwida.

Podstawą całodniowych obrad był referat wygłoszony przez Krzysztofa Jeżewskiego oraz wspomniany wyżej kwartalnik „Obsidiane”, którego egzemplarze zostały dostarczone wszystkim uczestnikom kolokwium. Udział w nim wzięli oprócz przedstawicieli mającego duże ambicje kulturalne miejscowego środowiska goście z Paryża: François Boddart (redaktor „Obsidiane”), Raoul Fabrègues, Eugène Guillevic, François Xavier Jaujard, Hubert Juin, Jean Mambrino, James Sacré. Z Polaków – oprócz referenta – byli obecni: Ewa Bienkowska, Allan Kosko, Janusz Maciejewski, Jacek Trznadel.

Dyskusja przedpołudniowa toczyła się głównie wokół zagadnień podjętych przez referat wprowadzający, który przyniósł całościową charakterystykę twórczości Norwida i jej miejsca w XIX-wiecznej Europie. Pewne kontrowersje wzbudziła jedna z tez referatu, ukazująca (zbyt, zdaniem dyskutantów wyolbrzymione) związki Norwida z kulturą chińską. Część dyskusji ukierunkowały pytania Francuzów na temat zagadnień światopoglądowych Norwida (m.in. jego stosunku do słowianofilstwa, kultury rosyjskiej itp.). Obrady poobiednie dotyczyły głównie spraw warsztatowych. Zgromadzeni poeci, krytycy i tłumacze dokonywali szczegółowej egzegezy poszczególnych przekładów Norwida opublikowanych w „Obsidiane”.

Janusz Maciejewski

Wrocław, 25 października 1983

W stulecie śmierci Norwida w katedrze wrocławskiej poświęcono kamienną tablicę pamiątkową, ufundowaną społecznym wysiłkiem „[...] na znak – jak głosi okolicznościowy druk – uszanowania Cypriana Norwida: Wyznawcy, Człowieka, Mistrza”. Uroczystość odbyła się podczas mszy św. celebrowanej przez ks. bpa Tadeusza Rybaka.

Fundacja – otoczona protekcją arcybiskupa wrocławskiego księdza Henryka Gulbinowicza – zawdzięcza najwięcej społecznemu komitetowi, a w jego ramach Ryszardowi Krasnodębskiemu.

Tablica z napisem zaczerpniętym z *Promethidiona* została wmurowana 24 października 1983 r. w filarze oddzielającym nawę główną od północnej. Płytkę z czerwonego marmuru o wymiarach 70 x 123 x 3 cm rzeźbił Krzysztof Lewiński z pracowni kamieniarsko-rzeźbiarskiej Tadeusza Hudźca.

Aktowi poświęcenia pomnika – dokonanemu w toku Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej – towarzyszyły m.in.: śpiew chóru katedralnego, który pod dyktando Zofii Urbanyi-